

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudců JUDr. Jana Ryby a Mgr. Milana Taubera v právní věci navrhovatele: JUDr. Tomáš Engel, bytem Ďáblická 92/49, Praha 8, proti odpůrcům: 1) Úřad městské části Praha-Ďáblice, se sídlem Květnová 553/52, Praha-Ďáblice, 2) Ing. Tomáš Dvořák, bytem Legionářů 88/51, Praha 8, 3) Ing. Miloš Růžička, bytem Zákupská 465/21, Praha 8, 4) Ing. Lenka Stroblová, bytem Čenkovská 563/18, Praha 8, 5) Ing. Slavomír Procházka, bytem Prosinčová 916/5, Praha 8, o návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidátů Ing. Tomáše Dvořáka, Ing. Miloše Růžičky, Ing. Lenky Stroblové a Ing. Slavomíra Procházky,

t a k t o

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í

Navrhovatel podal dne 27.10.2010 návrh, který označil jako návrh na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva Městské části Praha - Ďáblice a návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů volební strany č. 5 ve volbách do zastupitelstva Městské části Praha – Ďáblice Ing. Tomáše Dvořáka, Ing. Miloše Růžičky, Ing. Lenky Stroblové a Ing. Slavomíra Procházky.

Ze skutkových tvrzení podaného návrhu je zřejmé, že míří na vyslovení neplatnosti volby konkrétních kandidátů, neboť dle navrhovatele *důvodem podaného návrhu je způsob vedení volební kampaně volby kandidátů volební strany č.5, tedy volební strany „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“*, potažmo navrhovatel brojí svými tvrzeními proti volbě kandidátů této strany do zastupitelstva městské části Praha-Ďáblice tj. Ing. Tomáše Dvořáka, Ing. Miloše Růžičky, Ing. Lenky Stroblové a Ing. Slavomíra Procházky, o nichž tvrdí, že je neplatná. Z uvedeného důvodu přezkoumal soud předmětný návrh ve shodě se skutkovými tvrzeními návrhu, nikoliv dle jeho formálního označení jako návrh na vyslovení neplatnosti voleb do zastupitelstva Městské části Praha - Ďáblice a návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů, nýbrž jako návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů volební strany č. 5 ve volbách do zastupitelstva Městské části Praha – Ďáblice, tedy Ing. Tomáše Dvořáka, Ing. Miloše Růžičky, Ing. Lenky Stroblové a Ing. Slavomíra Procházky.

V návrhu uvádí navrhovatel, že během volební kampaně strana „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ distribuovala letáky a vylepovala plakáty, na nichž byl vyobrazen Mgr. Petr Gazdík, předseda hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ a vedle něho Karel Schwarzenberg, předseda strany TOP 09; na těchto propagačních materiálech bylo na prvním místě logo strany TOP 09 a poté též logo a název hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ a dále odkaz

na volební stranu č.5. Tyto letáky byly distribuovány do poštovních stránek občanů Městské části Praha - Ďáblice, vylepovány na komerčních prostorách pro inzerci a umístěny i na městskou částí vyhrazenou plochu v 6ti vývěškách, které byly pro účel vyvěšení volebních plakátů určeny rozhodnutím starostky městské části.

Navrhovatel tvrdí, že způsob vedení volební kampaně volební strany č. 5 byl založen na klamavých informacích, jenž uvedl voliče v omyl o tom, že do zastupitelstva Městské části Praha – Ďáblice kandiduje hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, nikoli strana TOP 09.

Voliči strany TOP 09 se při volbách do zastupitelstva hlavního města Prahy domnívali, že pokud volí do zastupitelstva Městské části Praha – Ďáblice volební stranu č. 5, volí tutéž stranu, kterou volí i do zastupitelstva hlavního města Prahy. V daném případě voliči mohli mít za to, že do zastupitelstva městské části volí tutéž stranu jako do zastupitelstva hlavního města Prahy, ve skutečnosti však dali hlas straně „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, jejíž kandidáti však se stranou TOP 09 nemají nic společného.

Navrhovatel poukázal dále na ustanovení čl. 5 Ústavy ČR s tím, že postup hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, které parazitovalo na úspěchu jiné politické strany (TOP 09), klamalo voliče používáním grafických prvků, sloganu a vyobrazení veřejně známých představitelů této strany a vyvolalo tak zcela reálné nebezpečí záměny jednotlivých politických subjektů, je v pluraritním demokratickém systému soutěže politických stran naprosto nepřijatelný. Strana TOP 09 a hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ v Městské části Praha - Ďáblice nejsou personálně propojeny, byť byl prezentován opak, a proto drtivá většina voličů považovala takto prezentovanou informaci za pravdivou a domnívala se, že odevzdáním volební straně č. 5 volí stranu TOP 09. Z uvedených důvodů považuje navrhovatel takto vedenou kampaň za nečistou a odporující pravidlům soutěže politických stran a ústavnímu pořádku ČR.

Odpůrce ad 1) ve vyjádření ze dne 1.11.2010 uvedl, že je možné, že mohla být narušena volná soutěž politických stran a sdružení v rámci komunálních voleb v Městské části Praha-Ďáblice.

Ve společném vyjádření odpůrci ad 2) až ad 5) uvedli, že politická strana TOP 09 a politické hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ podepsali dohodu o strategickém postupu ve všech volbách až do roku 2012 (<http://www.top09.cz/dokumenty/spoluprace-se-stan/>). Společný postup byl v souladu s touto smlouvou uplatněn i v komunálních volbách, konkrétně v Praze - Ďáblicích bylo dohodnuto, že zde bude kandidovat pouze hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ spolu s nestraničnými kandidáty. Strana TOP 09 a politické hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ spolu tedy celostátně spolupracují, prosazují stejné vize, programové priority a navzájem podporují své kandidáty na celorepublikové i komunální úrovni. Toto strategické propojení obou subjektů bylo již před komunálními volbami dlouhodobě známé, mediálně často publikované. V daném případě byla dodržena dohoda mezi dvěma rovnoprávnými subjekty jak v rovině obecně sjednané spolupráce, resp. strategického postupu, tak v případě konkrétní kandidátky pro volby do zastupitelstva Městské části Prahy - Ďáblice s vylosovaným číslem 5.

K žalobním námitkám odpůrci uvedli, že souběžné použití loga hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ a loga strany TOP 09 spolu s ilustracemi jejich hlavních představitelů dokládají dohodu o strategickém postupu obou subjektů.

Navrhovatel neuvádí úplnou pravdu, neboť plakáty nebyly distribuovány do schránek a žádný materiál nebyl umístěn na „komerční prostory“, nebyl vytištěn ani umístěn jediný billboard, nebyla využita žádná plocha pro placenou inzerci. V návrhu citované volební plakáty byly v počtu šesti kusů umístěny na vyhrazených nástěnkách úřadu, avšak přístup k nim měl z pozice zástupce starosty pouze navrhovatel a zaměstnanci úřadu. Účinnost těchto plakátů

byla zcela zanedbatelná. Prezentace jednotlivých kandidátek byla zcela nedůstojná, částečně vůbec nebyly vidět a poslední tři týdny byly nástěnky zcela znehodnoceny barvou na skle, takže obsah nástěnek byl zcela zakryt. Po celou dobu prezentace byla jména kandidátů přiřazována jednoznačně ke kandidátní straně č.5 a vždy jmenovitě k politickému hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“. Pokud byly vyobrazeny známé osobnosti, pak se jednalo o 15 známých osobností kandidátky hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ v Praze – Ďáblicích, nebo se jednalo o předsedu hnutí, za které kandidáti do komunálních voleb v Ďáblicích kandidovali nebo šlo (v pozadí) o předsedu spolupracující a podporující strany TOP 09; tento vizuální prvek byl vždy uváděn jako vzkaz a v materiálech, které byly do schránek rozneseny, je pouze jedním z několika sdělení. Finální plakát A3 byl umístěn na šesti obecních nástěnkách, na několika soukromých výlohách a nemovitostech příznivců hnutí (max. 15ks); pokud nebyl ihned stržen či zaspřejován, zůstal až do voleb. Plakát A3 představující celou kandidátku hnutí a názory jednotlivých kandidátů byl doplněn na oboustranný a roznesen jako „hlavní sdělení občanům“ v posledním týdnu před volbami do schránek. Součástí roznosu do schránek v rámci představení kandidátů byla také „tužka první pomoci“ s nápisem „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“.

Dle odpůrců pro tvrzení navrhovatele, že voliči strany TOP 09 se domnívali, že pokud volí do zastupitelstva městské části volební stranu č.5, volí tutéž stranu, kterou volí i do zastupitelstva hlavního města, neexistuje žádný důkaz ani racionální podklad. Nadto specifickým komunálních voleb bylo využití možnosti preferenčního hlasování pro určité kandidáty, což se promítlo i do zvolení Ing. Lenky Stroblové, která byla na devátém místě kandidátky hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ a do volebního výsledku navrhovatele, který jako občan nechtěný zástupce starostky propadl z prvního místa své kandidátky a byl přeskočen kolegyní s pořadovým číslem 10. Odpůrci jsou toho názoru, že volební strana č. 5, tedy „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ se při volbách žádným z reklamních materiálů neprezentovala takovým způsobem, aby volič mohl být uveden v omyl a nevěděl, kterou stranu pod volebním číslem 5 volí a nelze ani tvrdit, že by tak byla narušena volná soutěž politických stran.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Na základě četné judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. usnesení ze dne 02.07.2004, č.j. Vol 6/2004-12, publikované pod č.354/2004 Sb. NSS) lze konstatovat, že v obecné rovině existují tři základní předpoklady vyhovění volební stížnosti, a sice 1) protizákonnost tzn. porušení některých ustanovení volebního zákona; 2) vztah mezi touto protizákonností a zvolením kandidáta, jehož volba je napadena volební stížností a 3) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu kandidáta. Jinak řečeno, tato intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by tento kandidát zřejmě vůbec zvolen. Zjednodušeně řečeno musí jít o takovou intenzitu, která způsobuje zásadní zpochybnění volebních výsledků.

Všechny tři uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně; není-li dán byt' i jenom jeden z nich, volební stížnost nemůže být úspěšná.

Je třeba dodat, že z judikatury Ústavního soudu lze rovněž dovodit, že ne každá vada, nesprávnost či nepřesnost při vedení volební kampaně znamená porušení volebního zákona. Podle nálezu Ústavního soudu Pl.ÚS73/04, publikovaného ve Sbírce zákonů pod č.140/2005 Sb., zabývajících se volební kampaní, naše volební soudnictví nezná absolutní vady

volebního řízení, tj. takové porušení ustanovení volebního předpisu, které by mělo za následek automatické zrušení voleb, volby kandidáta nebo hlasování. Všechny možné vady a pochybení je v tomto smyslu třeba považovat za relativní a jejich význam je třeba poměřovat jejich dopadem na výsledky voleb do zastupitelského orgánu jako takového nebo na výsledky volby konkrétního kandidáta, popř. na výsledek hlasování a to podle principu proporcionality. Tento proces je založen na ústavním principu ochrany rozhodnutí, které vzešlo z vůle většiny vyjádřené svobodným rozhodováním a respektujícím práva menšiny (čl. 6 Ústavy). Úprava ověřování voleb je přitom alternativně založena na předpokladu objektivní příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru nebo alespoň možné příčinné souvislosti. Pouhá abstraktní možná příčinná souvislost nedostačuje.

Vycházejí z výše uvedené judikatury lze shrnout, že úkolem volebního soudnictví je vyhodnotit, zda objektivně seznatelnou protizákonností nedošlo k tak intenzivnímu zásahu do volební soutěže, že to mohlo důvodně vést ke zpochybnění jejich výsledků. Intenzita musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, nebyl by konkrétní kandidát zřejmě vůbec zvolen.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že nic takového v daném případě nelze konstatovat.

Podle ust. § 90 odst. 1 s.ř.s. za podmínek stanovených zvláštními zákony může se občan, politická strana nebo nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování nebo neplatnosti volby kandidáta.

V projednávané věci je zvláštním zákonem zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně jde o ust. § 60 odst. 3 volebního zákona, podle kterého návrh a neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledky voleb.

Z podaného návrhu nevyplývá přímo, že došlo k porušení některého z ustanovení volebního zákona, což by mělo za následek neplatnost voleb konkrétních kandidátů, námitkami však navrhovatel brojí proti volební kampani hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, která dle jeho tvrzení uvedla voliče v omyl tím, že ve volbách do zastupitelstva městské části Praha-Ďáblice používala grafické prvky, slogany či fotografie strany TOP 09, ačkoliv do voleb kandidovalo pod číslem 5 pouze hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“. Tímto způsobem mělo dojít k porušení pravidel soutěže politických stran. Svá tvrzení doložil navrhovatel propagačními materiály hnutí, na nichž je zobrazen společně Ing. Petr Gazdík, předseda hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ a Karel Schwarzenberg, předseda strany TOP 09 a rovněž text, z něhož vyplývá, že se tento propagační materiál vztahuje k volbám v Praze - Ďáblicích („v Ďáblicích volíme č.5 – to je dobrá známka, víc, než si myslíte vzkazují Karel Schwarzenberg, předseda TOP 09 a Ing. Petr Gazdík, předseda hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“).

Ve volbách v roce 2010 výše uvedené subjekty, tedy politická strana TOP 09 a politické hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, veřejně prezentovali spolupráci a vzájemnou podporu, což bylo i důvodem pro vznik propagačních materiálů, které odrážely

spojení právě těchto politických subjektů ve volbách. Je skutečností, že ve volbách do zastupitelstva Městské části Praha - Ďáblice tak tomu nebylo, byť propagační materiály vypovídají o spojení těchto volebních subjektů i ve vztahu k volbám na tomto volebním území.

Je tedy otázkou, zda za výše popsané situace, skutečnost, že spojení či podpora stranou TOP 09 veřejně prezentovaná i na propagačním materiálu vztahujícím se k volbám do zastupitelstva Městské části Praha-Ďáblice, které se konaly dne 15. a 16. října 2010, mohla ovlivnit výsledky do zastupitelstva Praha-Ďáblice v míře nikoliv přípustné.

Městský soud v Praze dospěl k následujícím závěrům:

Smyslem volební kampaně je voliče přesvědčit prostřednictvím poskytnutých „informací“ o správnosti volby právě pro určitý konkrétní volební subjekt. Názor voličů na volební strany či jejich kandidáty, vyjádřený ve volbách hlasováním, není výlučným výsledkem krátké předvolební kampaně, nýbrž se utváří v průběhu celého předcházejícího volebního období a souvisí s celkovou spokojeností či nespokojeností s prací jednotlivých kandidátů v daném volebním území. Uvedené nabývá na významu právě u voleb komunálních, kde jsou jednotliví kandidáti častěji konfrontováni s potencionálními voliči než u voleb na celorepublikové úrovni do Poslanecké sněmovny či senátu Parlamentu. Proto u komunálních voleb častěji dochází k vytváření názorů voličů na jednotlivé kandidáty, potažmo volební strany, na základě osobního kontaktu (nikoliv zprostředkovaného např. formou plakátů, volebních mítingů). Soud při posuzování výše položené otázky vzal i v úvahu, že ne všechny propagační materiály vypovídají o spojení obou výše označených subjektů. Pokud oslovený volič měl v úmyslu se zaměřit na politický subjekt s vylosovaným číslem 5, zjistil by, že existují i propagační materiály, kde není logo či tvář strany TOP 09 uvedeny, ale vždy je na nich prezentováno hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“, za které kandidují konkrétní jednotlivě představovaní kandidáti. Volební agitace za použití výše namítaných propagačních materiálů tj. předvolebních plakátů představovala v předvolební kampani pouze jeden z mnoha prostředků, prostřednictvím kterých mohli jednotliví kandidáti voliče oslovit. U kandidátní listiny a hlasovacího lístku je nepochybné, že pod č. 5 vystupuje pouze hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“. Z tohoto pohledu tedy navrhovatelem označené propagační materiály nebyly způsobilé uvést v omyl potencionální počet oslovených voličů, jenž má na mysli navrhovatel a o nichž to v návrhu tvrdí.

Nadto žalobce uvádí, že volební subjekt „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ parazitoval na úspěchu jiné politické strany. Soud takové tvrzení odmítá, neboť nelze předem předjímat výsledky souběžně probíhajících voleb do zastupitelstva hl. m. Prahy a dodatečně z nich dovozovat na „parazitování“ či úspěšnosti jiné strany (TOP 09), která se projevila právě až v den konání voleb odevzdanými hlasy (tedy ve výsledku voleb). Nelze opomenout ani skutečnost, že strana TOP 09, na níž mělo politické hnutí „STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ“ parazitovat, sama žádným veřejným způsobem takovéto kritice či námitkám volby v Praze - Ďáblicích nepodrobila a vznáší ji naopak kandidát jiné strany, konkrétně strany „Vaše volba-Ďáblice!“ (jinými voliči nebylo zpochybnění volební kampaně v Praze - Ďáblicích rozporováno).

Protože Městský soud v Praze protizákonnost v daném případě nezaznamenal, nemohl shledat ani příčinný vztah mezi protizákonností a volebními výsledky, potažmo zásadní intenzitu, jež by vedla k závěru o zpochybnění volby konkrétních namítaných kandidátů. Jakkoli nelze přehlížet, že u některých voličů mohla napadená propagace vést k určitému ovlivnění názoru voličů, nebylo věrohodně prokázáno tvrzení, že k tomuto ovlivnění mohlo

dojít výlučně či převážně právě v důsledku namítaných propagačních materiálů. Z uvedených důvodů se soud neztotožňuje s návrhovatelem v otázce vlivu „klamavých“ informací na konečný výsledek voleb v návrhu označených kandidátů.

O návrhu soud rozhodl v zákonem stanovené lhůtě bez nařízení jednání (§ 90 odst. 3 s.ř.s.).

Podle ust. § 93 odst. 4 s.ř.s. nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné (§104 odst. 1 s.ř.s.).

V Praze dne 10. listopadu 2010

JUDr. Ludmila Sandnerová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Václav Kolářek